

Agenda Națională de Business

Priorități pentru crearea unui mediu competitiv și atractiv de business în Republica Moldova

Poziția

**ANB cu privire la politica fiscală pentru anul 2013 și
măsurile de îmbunătățire a administrării fiscale**

“Economie fără monopoluri, libertate fără privilegii”

I. Problemele de politică fiscală a statului asupra cărora ANB atrage atenția:

- 1) Calitatea redusă a actelor legislative și normative care determină politica fiscală a statului, caracterul contradictoriu și neconsecvent al amendamentelor la Codul Fiscal și practica nerespectării legislației RM cu privire la procesul bugetar;
- 2) Obiectivele politicii fiscale sunt îndreptate doar spre îndeplinirea unei singure sarcini – completarea veniturilor bugetului și nu contribuie la stabilizarea macroeconomică și creșterea economică prin stimularea ramurilor și a tipurilor de activități antreprenoriale prioritare, susținerea dezvoltării regionale și a micului business;
- 3) Practica imperfectă de aplicare a normelor funcției de reglementare, control și supraveghere ale organelor puterii de stat în raport cu activitatea economică a agenților economici: sistemul irațional de aplicare a amenzilor pentru încălcările fiscale și calitatea joasă a normelor care determină tipurile încălcărilor fiscale și sancțiunile adecvate; practica inacceptabilă de executare planificată a bugetului din contul sancțiunilor și amenzilor;
- 4) Problema prezumției vinovăției businessului în relațiile autorități – business.

II. Problemele de administrare fiscală:

- 1) Imperfecțiunea mecanismelor și procedurilor de soluționare prejudiciară a litigiilor fiscale și lipsa protecției contribuabililor la această etapă a relațiilor cu puterea de stat;
- 2) Neprotejarea contribuabililor în instanța de judecată. În țară întârzie soluționarea problemei arzătoare a reformei justiției, care ar asigura contribuabilului dreptul la un proces echitabil. Lipsa judecătorilor, avocaților specializați în domeniul fiscal, lipsa procedurii medierii fiscale intensifică fărădelegea la adresa contribuabililor în litigiile fiscale;
- 3) Înlocuirea normelor legilor cu normele actelor normative subordonate legilor, cu uzanțele impunerii fiscale, cu principiile formei de perfectare a tranzacției în locul conținutului tranzacției și părerea organului fiscal despre cum, în ce cuantum și termene trebuie de plătit impozitele;
- 4) Lipsă de răspundere în fața legii a funcționarilor care exercită o administrare fiscală proastă.

III. Se propun următoarele căi de soluționare a problemelor expuse mai sus:

- 1) Excluderea din politica bugetară a statului a articolului privind veniturile bugetare rezultate din amenzi și alte sancțiuni aplicate businessului pentru nerespectarea legislației fiscale și vamale, atât la nivel de prognoze bugetare, cât și la nivel de planuri bugetare;
- 2) Înăsprirea răspunderii (materiale și alte forme de răspundere) funcționarilor și organelor fiscale, care emit decizii administrative care încalcă, restrâng sau extind normele Codului Fiscal și măresc povara fiscală asupra întreprinderilor (majorând impozitele, taxele, instituind amenzi și penalități);
- 3) Stabilirea obligației de a include în actele de constatare a încălcărilor fiscale poziția detaliată a organului fiscal privitor la încălcarea depistată – cu menționarea normelor care au fost încălcate și a cauzelor care au determinat organul fiscal să facă concluziile respective;
- 4) Introducerea și înăsprirea răspunderii (materiale și altă formă de răspundere) funcționarilor și organelor fiscale, care au emis o decizie administrativă, dacă la emiterea acesteia nu s-a luat în considerație (examinat, descris și ținut cont de) opinia contribuabilului referitor la încălcarea care i se incriminează;
- 5) Introducerea și înăsprirea răspunderii (materiale și altă formă de răspundere) funcționarilor și a organului fiscal, care a emis o decizie administrativă prin care nu s-au respectat normele articolului 11 ale Codului Fiscal, care prevede că toate îndoielile la aplicarea normelor fiscale se interpretează în

- favorarea contribuabilului. Sau, o altă frază, prin care să se indice faptul că prevederea respectivă a Codului Fiscal nu a fost luată în considerație de către organul fiscal;
- 6) Introducerea normei prin care obligația de a apela în instanța de judecată să aparțină organului fiscal, în cazul în care acesta nu este de acord cu poziția contribuabilului;
- 7) Introducerea unei norme care să oblige organul fiscal să compenseze contribuabilului cheltuielile de judecată și venitul ratat, dacă în cadrul unui litigiu fiscal contribuabilul câștigă cauza în fața instanței de judecată;
- 8) Înăsprirea răspunderii (materiale și altă formă a răspunderii) funcționarilor fiscali și organului fiscal, dacă acestea au emis o decizie administrativă prin care nu au fost respectate principiile și regulile de soluționare prejudicială a litigiilor fiscale;
- 9) Introducerea în țară a instituției judecătorilor și avocaților fiscali sau a experților fiscali, așa cum judecarea cauzelor fiscale necesită o calificare specială;
- 10) Introducerea în țară a instituției medierii fiscale;
- 11) Introducerea procedurii obligatorii de evaluare a calității normelor, prin care se modifică sau se abrogă anumite legi. În legătură cu aceasta să fie determinat un serviciu care să efectueze această expertiză cu consultarea obligatorie a mediului de business. Procesul de consultare nu trebuie să dureze mai puțin de jumătate de an. Asigurarea transparenței acestor procese;
- 12) Introducerea procedurii obligatorii de evaluare a calității normelor și actelor normative subordonate legii, a modificărilor aduse acestora pentru aprecierea corespunderii lor cu legile în vigoare sau cu alte acte normative subordonate legilor – pentru neadmiterea încălcării, restrângerii sau extinderii prevederilor normelor legii. În legătură cu această să fie determinat un serviciu, care ar asigura îndeplinirea acestei expertize cu consultare obligatorie a mediului de business. Este important să fie asigurată transparența acestor procese;
- 13) Limitarea intervenției statului în procesele și deciziile de afaceri, prin intermediul actelor normative subordonate legilor care au fost adoptate pentru asigurarea executării Codului Fiscal, dar care interpretează restrictiv, extind sau distorsionează normele Codului Fiscal, precum și prin intermediul actelor care interpretează prevederile Codului Fiscal, sau care instituie bariere suplimentare, proceduri și limitări care măresc baza impozabilă, sumele impozitelor și cuantumul scutirilor fiscale.
- 14) Introducerea obligației de a publica modificările din alte legi, în afară de Codul Fiscal, cu cel puțin jumătate de an până la adoptarea lor, în cazurile în care aceste norme măresc sancțiunile sau complică activitatea de afaceri;
- 15) Introducerea obligației de publicare a actelor normative subordonate legilor și a modificărilor aduse acestora cu jumătate de an înainte de adoptarea lor, în situațiile când noile norme ar putea duce la majorarea sancțiunilor sau ar putea complica activitatea de afaceri.
- 16) Efectuarea unei analize și expertize complete a Codului Fiscal, în scopul eliminării contradicțiilor dintre normele acestuia și aprecierii fezabilității aplicării acestor norme;
- 17) Efectuarea unei analize complete a altor legi în afara Codului Fiscal, în vederea stabilirii corespunderii acestora cu prevederile Codului Fiscal. Introducerea modificărilor în legile respective în cazul în care se va depista necorespunderea acestora cu normele Codului Fiscal;
- 18) Efectuarea unei analize complete a actelor normative subordonate legilor, emise de Guvern, Ministerul Finanțelor, Inspectoratul Fiscal Principal de Stat, Serviciul Vamal, alte Ministere și a actelor emise de administrația publică locală, pentru a se stabili conformitatea acestor acte cu normele Codului Fiscal, sau dacă acestea nu restrâng, extind, distorsionează normele Codului, ori nu instituie prevederi noi în Codul Fiscal. Să fie abrogate sau corectate acele acte, în care vor fi identificate astfel de încălcări.
- 19) Eliminarea distorsionării esenței impozitului și efectuarea analizei raționalității economice a cotelor și a altor elemente ale politicii fiscale;

20) Schimbarea priorităților politicii fiscale existente: de la orientarea ei principală pe sarcina fiscală, spre armonizarea eforturilor pentru a asigura colectarea benevolă a veniturilor în buget și contribuția la dezvoltarea durabilă a economiei, a sectoarelor și a tipurilor de activitate prioritare, a regiunilor și a businessului mic

21) Excluderea practicilor neadecvate și nerezonabile de sancționare a întreprinderilor (de aplicare a amenzilor)

22) Excluderea practicii de substituire a normelor Codului Fiscal cu prevederile actelor normative subordonate legilor.